

Sygn. akt III AUa 509/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk (spr.) SA Elżbieta Gawda
Protokolant: protokolant sądowy K. S.	

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2014 r. w Lublinie

sprawy D. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 8 kwietnia 2014 r. sygn. akt IV U 185/14

oddala apelację.

III AUa 509/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, że D. A. pobrała nienależne świadczenie za okres od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 31 lipca 2013 r. w kwocie 610,33 zł i zobowiązał tą ubezpieczoną do zwrotu świadczenia.

W odwołaniu od tej decyzji, kwestionując jej prawidłowość, ubezpieczona nie zgodziła się z ustaleniem organu rentowego, że pobrała nienależne świadczenie. Wnosiła o uchylenie tej decyzji.

Po jego rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Zamościu wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2014 r. zmienił wyżej wskazaną decyzję i ustalił, że D. A. nie jest zobowiązana do zwrotu renty socjalnej w kwocie 610,33 zł przysługującej zmarłemu P. A. za okres od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 31 lipca 2013 r. Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej: P. A. był uprawniony do stałej renty socjalnej. Stan

jego zdrowia nie pozwalał mu chodzić. Był on całkowicie ubezwłasnowolniony z powodu niedorozwoju psychicznego a jego prawnym i faktycznym opiekunem była matka D. A.. Od początku trwania prawa do renty socjalnej syna wnioskodawczyni odbierała przysługujące mu świadczenie kwitując jego odbiór własnym podpisem, czego organ rentowy nie kwestionował. W dniu 9 lipca 2013 r. P. A. zmarł a wnioskodawczyni odebrała jego rentę socjalną za miesiąc lipiec 2013 r. Powołując się na przepisy art. 136a ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej powoływanej jako ustawa o FUS) Sąd Okręgowy uznał, że świadczenie za miesiąc lipiec 2013 r. było P. A. należne. Zgodnie zaś z art. 12b ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej w razie ustanowienia dla osoby uprawnionej do renty socjalnej opieki prawnej świadczenie wypłaca się osobie sprawującej tą opiekę. Dlatego renta socjalna P. A. za miesiąc lipiec 2013 r. pobrana przez jego matkę nie była świadczeniem nienależnym i brak jest po stronie organu rentowego podstaw prawnych do żądania zwrotu tego świadczenia. Z tej przyczyny odwołanie ubezpieczonej Sąd Okręgowy uznał za uzasadnione czego skutkiem było uwolnienie jej od obowiązku zwrotu świadczenia żądanego przez organ rentowy.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany organ rentowy wnosząc o jego zmianę przez oddalenie odwołania wnioskodawczyni lub o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego:

- przepisu art. 138 ust. 3 ustawy o FUS przez ustalenie, że D. A. nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, oraz

- art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej przez przyjęcie, że D. A. przysługuje prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia - kwoty renty socjalnej należnej jej synowi P. za miesiąc lipiec 2013 r.

W uzasadnieniu apelacji jej autor podniósł, że przy ocenie zasadności odwołania wnioskodawczyni powinna być uwzględniona regulacja zawarta w przepisie art. 138 ust. 3 ustawy o FUS stanowiącym, że za nienależnie pobrane świadczenie uważa się także świadczenie wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji organu rentowego. Z kolei przepis art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej precyzującym jakie przepisy ustawy o FUS mają zastosowanie do renty socjalnej nie odsyła do art. 138 ust.3 ustawy o FUS. Dlatego, w ocenie autora apelacji, brak jest regulacji normatywnej stanowiącej podstawę prawną do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po osobie zmarłej mającej ustalone prawo do renty socjalnej. Odmienny pogląd Sądu Okręgowego w tym przedmiocie nie znajduje oparcia w przepisach prawa przywołanych przez apelanta.

Wnioskodawczyni złożyła odpowiedź na apelację w której wniosła o jej oddalenie. W jej treści wnioskodawczyni podała, że ona oraz jej mąż byli ustanowieni prawnymi opiekunami ich syna P.. Wnioskodawczyni odbierała kwotę renty socjalnej od chwili powstania prawa syna do tego świadczenia i organ rentowy tego nie kwestionował.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: stan faktyczny sprawy niniejszej jest bezsporny między stronami. Tak więc nie są kwestionowane fakty, że wnioskodawczyni była prawnym opiekunem swojego syna P., całkowicie ubezwłasnowolnionego, data zgonu P. A. oraz pobranie kwoty renty socjalnej przez wnioskodawczynię za miesiąc lipiec 2013 r. Apelujący kwestionuje wyłącznie stosowanie prawa materialnego przez Sąd Okręgowy uważając, że to stosowanie jest wadliwe.

Tak skonstruowane zarzuty apelacyjne są w oczywisty sposób chybione. W tym przedmiocie należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego. Jednak tytułem ustosunkowania się do zarzutów apelacji, przynajmniej część argumentacji sądu pierwszej instancji musi być powtórzona. Autor apelacji nie chciał dostrzec, że dniem 1 maja 2011 r. do ustawy o FUS został wprowadzony przepis art. 136a. Z mocy odesłania zawartego w art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej regulacje normatywne w nim zawarte znajdują zastosowanie także do renty socjalnej. Art. 136a zawiera dwa paragrafy. Pierwszy z nich dotyczy sytuacji gdy emeryt lub rencista zmarł w pierwszym miesiącu w którym prawo do świadczenia zostało mu ustalone. Drugi zaś sytuacji odwrotnej, a więc wtedy gdy zgon emeryta lub rencisty nastąpił w trakcie kolejnych już miesięcy pobierania świadczenia. W tej drugiej sytuacji, z woli ustawodawcy, wstrzymanie

wypłaty świadczenia następuje od miesiąca następnego przypadającego po miesiącu w którym nastąpił zgon emeryta lub rencisty. Trafnie więc Sąd Okręgowy wywiódł, że skoro prawo P. A. do renty socjalnej trwało do końca miesiąca lipca 2013 r. to z tej przyczyny wypłata świadczenia za lipiec 2013 r. w sposób dotychczasowy – czyli do rąk jego matki – była zgodna z prawem.

Wracając do zarzutów apelacyjnych są one, jak to wyżej wskazano, w oczywisty sposób chybione, bo przepis art. 138 ust. 3 ustawy o FUS nie znajdował żadnego zastosowania w tej sprawie. Podstawą wypłaty renty socjalnej należnej P. A. za miesiąc lipiec 2013 r. był bowiem przepis art. 136a ust.1 ustawy o FUS. Przepis ten stanowi odrębną od art. 136 ust.1 ustawy o FUS podstawę do wypłaty, tak zwanego, niezrealizowanego świadczenia a jedynie co do kręgu osób uprawnionych do otrzymania tego świadczenia można stosować przepis art. 136 ust.1 ustawy o FUS (zob. także Bartosz Suchacki Komentarz do art. 136a ustawy o FUS – LEX).

Wobec nietrafności zarzutów apelacji należało odmówić jej słuszności i jako bezzasadna apelacja ta podlegała oddaleniu.

Z tych więc względów i z mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.